

KÖRÖS-VIDÉKI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
GYULA

TITKÁRSÁG

Tárgy: KÖVIZIG – 2023. évi Körösladány térségét érintő tevékenysége
Melléklet: -

Dátum:
2024. 01. 15.

Ügyiratszám:
K-1542-013/2024.

Előadó:
Kurucz Máté

Kardos Károly
polgármester

Körösladány Város Polgármestere

5516 Körösladány, Dózs György út 2.
polgarmester@korosladany.hu

Tisztelt Polgármester Úr!

Megkeresésükkel kapcsolatban az alábbi tájékoztatást adom Körösladány térségét érintő 2023. évi tevékenységünkről:

Árvízvédekezési és felkészülési tevékenység:

Árvízvédekezés

Az 2023. évben a 12.07. Körösladányi és a 12.08. Fokközi árvízvédelmi szakaszon két alkalommal lett árvízvédelmi készütség elrendelve.

A Sebes-Körös alsó szakaszán 2023. március 2-9. között, valamint december 18-20. között I. fokú árvízvédelmi készütséget meghaladó árhullám vonult le.

Az őri figyelőszolgálat árvízi jelenséget nem észlelt, beavatkozásra nem került sor.

Elsőrendű árvízvédelmi töltések

A KÖVIZIG kezelésében 340,095 km elsőrendű fővédvonal (teljes egészében töltés) védi a mentesített árterületeket az árvizek kártételei ellen.

A Körösladány területén lévő elsőrendű fővédvonalak összes hossza 21,805 km, amely a teljes – igazgatósági kezelésű védvonalaknak – 6,4 %-a. A védvonalak mindegyike föld anyagú árvízvédelmi töltés, magassági- és keresztmetszeti méretüket tekintve nem felelnek meg a 2015. évtől érvényes új mértékadó árvízszinteknek.

Védőtöltéseink műszaki állapotát elsősorban kaszálással és töltéskorona domborítással tartottuk karban. A fővédvonalak állapota megfelelő, árvízvédekezésre alkalmasak.

Az árvízvédelmi töltések védőképességét meghaladó árvízszintek kezelésére a Körösök vízrendszerének hazai területén öt árvízi tároló épült: a Mályvádi, Mérgesi, Kisdelta, valamint a Kutasi és Halaspusztai árvízi tároló együttesen 12163 ha területen 259,7 millió m³ tárolótömeg átmeneti időre történő tárolását teszi lehetővé.

Másodrendű árvízvédelmi töltések

A fővédvonalak mellett a terület árvízi biztonságát szolgálja még az Igazgatóság működési területén lévő 104,8 km összes hosszúságú másodrendű védtöltés (4 db lokalizáló töltés, 2 db körtöltés, 3 db szükségtározó töltés). A másodrendű töltések közül a 12.001 számú Mérgesi tározótöltés teljes hosszából (7,8 km) 4,271 km töltésszakasz Körösladány területére esik. A tározótöltés árvízvédelmi szempontból megfelelő állapotú.

Habár az árvízvédelmi védvonalakon történő védekezés sikerességét eredményesen támogatja az árvízi szükségtározók igénybevételének lehetősége, az esetleges *töltésszakadás bekövetkezésének valószínűsége igen kicsi*, de nem nulla.

Éppen ezért fontos a Nagy-Sárréti-, és Sarkadi árvízvédelmi öblözetekben lévő lokalizációs töltések állapota, így különösen a belterületeket védő **önkormányzati védvonalak helyzete**.

Duzzasztó üzemelése

A térség öntözési lehetőségének biztosítására a Körösladányi duzzasztó 2023. március 20. és november 20. között üzemelt, a Békésszentandrás vízlépcső egész évben folyamatos üzemet tartott fenn a hidrológiai és hidrometeorológiai helyzettől függően.

Őri állomány felkészítése

Igazgatóságunkhoz újonnan került örök képzésére szükség esetén gátőri tanfolyamot szoktunk szervezni.

Dolgozóink folyamatosan elméleti és gyakorlati továbbképzésben részesülnek.

A Nádoréri gátőrünk 2024. februárban nyugdíjba vonul. Pótlására álláspályázat van kiírva.

Védelmi képesség felülvizsgálata:

Igazgatóságunknál a 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet 6.§ (1) bekezdésében előírt védelmi művek, felszerelések, eszközök, gépek, anyagok, az információs- és távközlő eszközök, valamint a *védekezési felkészültség* évente egyszeri felülvizsgálata az Országos Vízügyi Főigazgatóság utasítására, illetve belső szabályzatunk alapján 2023. évben is az őszi időszakban megtörtént.

Összefoglaló értékelésünk a Békés megye területén lévő védművekkel kapcsolatban a következő:

- Az igazgatósági kezelésben lévő fővédvonalak és másodrendű töltések állapota is megfelelő, azok védekezésre alkalmas állapotban vannak.
- A védvonalak és műtárgyaik jól karbantartottak, jó képet mutatnak.
- Az őri állomány szakmai felkészültsége megfelelő.
- A védelmi felszerelések tárolása a védelmi szakaszokon megfelelő. A védekezési munkák induló anyag- és szerszámkészlete az őrházaknál biztosított.
- Az igazgatóságunk jelenleg a T-MOBILE hálózaton kommunikál, a működési területünkön több helyen van problémánk a lefedettséggel.
- Az informatikai rendszer megfelelő, az eszközök, hálózatok és szoftverek működőképeseek.
- A védvonalakon található felszíni vízrajzi állomások működőképeseek, az észlelők az észleléseket az előírások szerint hajtják végre.
- A tapasztalatok kiértékelő értekezlete – a védelmi helyzet értékelése, a szükséges intézkedések megfogalmazása – 2023. november 21.-én megtörtént.

Az Önkormányzat kezelésében lévő védművekkel kapcsolatban eddig a következők kerültek megállapításra:

- Körösladány város Önkormányzatának tulajdonában lévő vízkárelhárítási létesítmények őszi felülvizsgálata 2023. október 5-én volt
- A körtöltések árvízvédekezésre alkalmasak.
- Körösladány Város Árvízkárelhárítási Terve 2020.január 21-én jóváhagyásra került az Igazgatóságunk által.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól 8.§ (3) bekezdése alapján a védekezési terveket a védekezésre kötelezettnek **minden év december 10-ig** felül kell vizsgálnia és a változásokat (pl.: megvalósult beruházások, műszaki tartalomban bekövetkezett változások, személyi változások) folyamatosan át kell vezetni a terveken és az aktualizált munkarészeket (tervet) évente be kell nyújtani Igazgatóságunkhoz jóváhagyásra.

Belvízvédekezési és mezőgazdasági vízszolgáltatási tevékenység:

Körösladány település közigazgatási területe a KÖVIZIG 12.02. sz. Szeghalmi, a 12.03. sz. Gyomai, a 12.04. sz. Holt-Sebes-Körösi és a 12.05. sz. Kettős-Körös jobb parti belvízvédelmi szakaszait érinti.

Az érintett belvízvédelmi szakaszokon a 2023-as évbe az alábbi belvízvédelmi készütségek elrendelése vált szükségessé:

12.02. sz. belvízvédelmi szakasz:

- I. fok: 2023. január 25. 06:00 órától – január 27. 18:00 óráig
- I. fok: 2023. december 5. 06:00 órától – december 6. 18:00 óráig
- I. fok: 2023. december 8. 06:00 órától – 2024. évre áthúzódóan

12.03. sz. belvízvédelmi szakasz:

- I. fok: 2023. június 10. 12:00 órától – június 22. 12:00 óráig
- I. fok: 2023. október 2. 06:00 órától – október 18. 12:00 óráig
- I. fok: 2023. november 27. 08:00 órától – december 1. 18:00 óráig
- I. fok: 2023. december 6. 06:00 órától – december 6. 18:00 óráig
- I. fok: 2023. december 14. 06:00 órától – 2024. évre áthúzódóan

12.04. sz. belvízvédelmi szakasz:

- I. fok: 2023. január 16. 06:00 órától – január 17. 18:00 óráig
- I. fok: 2023. január 23. 06:00 órától – január 27. 18:00 óráig
- I. fok: 2023. január 30. 06:00 órától – január 31. 06:00 óráig
- I. fok: 2023. február 2. 06:00 órától – február 3. 18:00 óráig
- I. fok: 2023. február 24. 06:00 órától – március 19. 18:00 óráig
- I. fok: 2023. április 4. 06:00 órától – április 10. 18:00 óráig
- III. fok: 2023. április 22. 06:00 órától – június 7. 18:00 óráig
- I. fok: 2023. június 25. 06:00 órától – június 26. 18:00 óráig
- I. fok: 2023. november 13. 06:00 órától – november 17. 18:00 óráig
- I. fok: 2023. november 28. 06:00 órától – 2024. évre áthúzódóan

12.05. sz. belvízvédelmi szakasz:

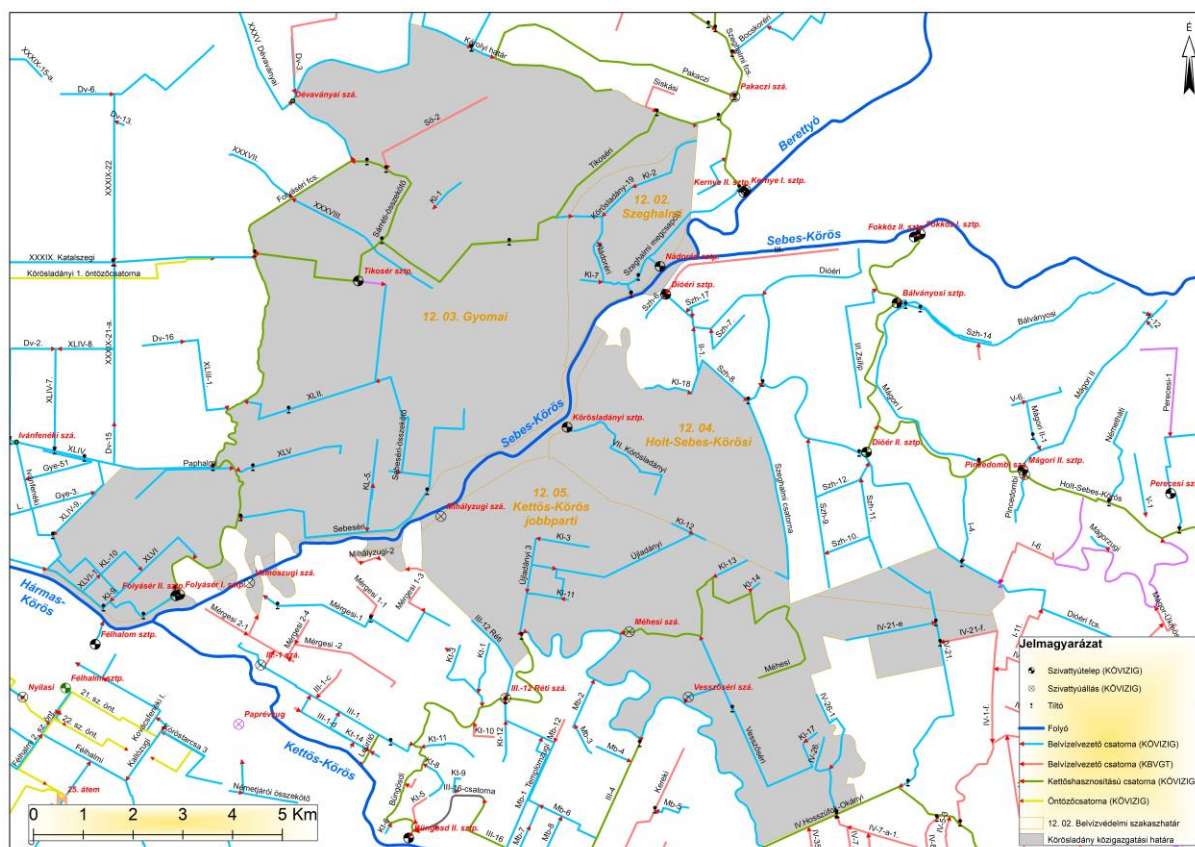
- II. fok: 2023. december 16. 06:00 órától – 2024. évre áthúzódóan

A település közigazgatási területén 3 forgalomképes KÖVIZIG kezelésű szivattyúállás (Vesszőséri szá., Méhesi szá. és Mihályzugi szá.), 3 forgalomképes KÖVIZIG kezelésű szivattyútelep (Körösladányi sztp., Nádoréri sztp. és Tikoséri sztp.) és 2 kizárólagos állami tulajdonú, KÖVIZIG kezelésű szivattyútelep (Folyásér I. sztp és Folyásér II. sztp.) található.

A felsorolt szivattyútelepek és szivattyúállások közül 2023-as évben a Nádoréri, a Tikoséri, a Folyásér I. és a Folyásér II. sztp.-ek kerültek beüzemelésre. A szivattyútelepek által összesen 534,24 em³ víz került áttemelésre, főbefogadóba 471,6 em³, főcsatornába 62,64 em³.

A települést érintően 100 km kizárólagos állami tulajdonú és 31 km forgalomképes (Körös-Berettyói Vízgazdálkodási Társulattól átvett) csatorna van Igazgatóságunk üzemeltetésében.

Az Igazgatóságunk által üzemeltetett, illetve a főbb Társulati, valamint egyéb üzemeltetésű, Körösladány települést érintő vízellátási tervnyelvek a következő térképen láthatóak:

Körösladány Város területét három öntözőrendszer is érinti - a Sebes-Körös szórvány, Kettős-Körös szórvány és a Berettyó szórvány öntözőrendszer.

2023. évben a **Berettyó szórvány öntözőrendszerben** 976 ha (öntözés 786 ha – halastavi 190 ha) ténylegesen ellátott területen 1 743 029 m³ (öntözés 431 929 m³ – halastavi 1 311 100 m³); a **Kettős-Körös szórvány öntözőrendszerben** 845 ha (öntözés 777 ha – halastavi 68 ha) ténylegesen ellátott területen 1 250 072 m³ (öntözés 549 722 m³ – halastavi 700 350 m³); a **Sebes-Körös szórvány öntözőrendszerben** 819 ha (öntözés 810 ha – halastavi 9 ha) ténylegesen ellátott területen 897 525 m³ (öntözés 651 285 m³ – halastavi 246 240 m³) vízmennyiséget szolgáltatunk ki.

Az idény során az öntözővíz szolgáltatás biztosított volt, a vízigények kielégítésre kerültek. Idén a két legnagyobb vízfelhasználású hónap a június és a július volt. Rendkívüli vízszolgáltatásra az idei évben nem került sor.

Az idei évi mezőgazdasági vízszolgáltatási időszak kezdetén – a korábbi évekhez hasonlóan – elvégeztük a vízszolgáltatási létesítmények/rendszerek felkészítését az öntözési időszakra. Az év folyamán állagjavító munkák főként a kettősműködésű műveken történtek. Ezek jellemzően csatorna iszapolási, növényzetirtási feladatokat valamint műtárgyak javítását jelentettek. A rendszerek felkészítése mellett elvégeztük a vízigények felmérését, majd a vízfelhasználókkal megkötöttük a vízszolgáltatási szerződéseket.

A 2023. évi öntözési idényben a kizárólagos állami tulajdonú csatornákat és öntözőrendszereket az előző évekhez hasonlóan a KÖVIZIG üzemeltette. Az MBSZ végezte a szükséges vízátemeléseket a gravitációsan nem ellátható rendszerekben. A vízkormányzást, üzemnaplók begyűjtését és az öntözések felügyeletét a szakaszmérnökségek, területi felügyelők, gát- és csatornaőrök látták el.

Vízminőségvédelem, Országos Környezeti Kármentesítési Program:

Igazgatóságunk az Országos Környezeti Kármentesítési Program (OKKP) keretén belül a Körösladány 035/13,14 hrsz. alatti volt bőrhulladék lerakó területén – 5 db talajvíz kúttal és csökkentett mintavételi gyakorisággal, valamint vizsgálandó komponenskörrrel – 2024. december 31-ig utómonitoring tevékenységet folytat.

Ennek megfelelően 2023 októberében megtörtént az érintett kutak mintázása, majd a vízminták laborvizsgálata.

A meglévő, feleslegesé vált 4 db észlelő kút megszüntetéséhez szükséges vízjogi létesítési engedélyezési terv elkészítésére, illetve a végleges, szakszerű eltömedékelésre anyagi fedezet hiányában még nem került sor.

Mivel a fenti figyelő rendszer vízjogi üzemeltetési engedélye 2023. március 31-ig volt hatályos, ezért az illetékes vízügyi hatóságtól kezdeményeztük annak meghosszabbítását. A Békés Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 35400/1330-6/2023. ált. számon kiadott határozatában az érvényességet 2025. december 31-re módosította.

Vízrajz

Az ár- és belvízvédekezést támogató vízrajzi infrastruktúra kiépítettsége az Igazgatóság területén megfelelő. A kialakított állomáshálózat megfelelően lefedi a működési területet, az adatok a szakaszmérnökségeken keresztül, illetve a távmérőrendszer segítségével az előírások szerint jutnak be az Igazgatóság központjába, ár-, illetve belvízvédekezés esetén a Hidrometeorológiai szakcsoportba, ahol megtörténik az azonnali adatellenőrzés és adatrögzítés a Vízrajzi Modul rendszerbe. Az adatok ezt követően a felhasználók számára azonnal rendelkezésre állnak. A külföldről, illetve az Országos Meteorológiai Szolgálatról, valamint az Országos Vízjelző Szolgálatról beszerzett adatok az előrejelzési és tájékoztatási rendszerben hasznosulnak a VIR Tájékoztató moduljának segítségével.

A 2023. évi vízrajzi szemlén védvonal szakaszonként felülvizsgálatra kerültek az elmúlt évi bejárás jegyzőkönyvekben megállapított észrevételek, elkészültek az ISO 9001:2015 szerinti állapot felvételi lapok, ellenőrzésre kerültek az ISO állomáslista szerinti felszíni törzsállomások és az észlelők, valamint elkészültek az új szakbizottsági jegyzőkönyvek. Nemcsak a felszíni törzsállomások állapotfelveleleit végeztük el, hanem megtörtént a felszínközeli és felszínalatti és hidrometeorológiai állomáshálózat ütemezett (a távjelző állomások esetében az adatkinyerési, műszerkarbantartási ciklusnak megfelelő) felülvizsgálata is.

A vízrajzi törzsállomás hálózat (ISO alá tartozó állomások) állapota megfelelő, az észlelések folyamatosságát a kellő pontossággal biztosítja.

A szükséges fenntartási (karbantartási) feladatok a bejárások során megállapításra kerültek (új állapotfelvételi lapok készültek), azok jegyzőkönyvileg rendelkezésre állnak, a 2024-es feladatterv alapját képezik.

Az üzemi állomáshálózat (nem ISO alá tartozó állomások) szintén megfelelő állapotú, nagyobb fenntartási igényük az árvizes vízmércehálózat objektumainak vannak, melynek feladatai megkezdődtek. 2023 évben folytattuk a szakaszmérnökségekkel és az illetékes szakágazattal egyeztetve a belvizes és öntözésüzemelés szempontjából fontos állomások fenntartását.

Az észlelők 2023 folyamán ISO-nak megfelelő szinten oktatásban részesültek, az észleléseket az előírásoknak megfelelően végzik.

A vízrajzi műszerek, mérőeszközök kalibráltsági állapota megfelelő, az erre vonatkozó kalibrálási ütemtervvel rendelkezünk.

Az állomások törzskönyvei rendelkezésre állnak, ezek a 2023. évi bejárások során kiegészültek az állomások újabb állapot felvételi lapjaival.

Árvízi vízmércehálózat felújításra szorul, egyes vízmércék állapota sokat romlott, a lapok töredezettek, számok hiányoznak, javításuk továbbra is szükséges. Az árvizes vízmércehálózat objektumainak állapotfelmérése, állapotfelmérés alapján fenntartási munkák tervezése, kivitelezésének ütemezése megfelelően kidolgozásra került, 2023 év során a további ütemezett felújításuk forráshiány miatt elmaradt.

Szeghalmi Szakaszmérnökség

Szakaszmérnökségünk Körösladány térségében az alábbi fő feladatok ellátásáról gondoskodott közvetlenül:

- Folyáséri főcsatornába a folyamatos öntözővíz biztosítása.
- Tikoséri csatornába az ökológiai vízpótlás biztosítása.
- Dióéri főcsatornába az ökológiai vízpótlás biztosítása.
- Körösladány külterületi csatornák, műtárgyainak fenntartása.
- A Körösladányi Duzzasztómű üzemeltetése 2023. március 20 – 2023. november 21. között.
- Folyamatos öntözővíz biztosítása a duzzasztómű hatásterületén.
- Körösladány városát érintő Sebes-Körös jobb és bal parti töltések fenntartási munkái.
- Országos Közfoglalkoztatási programban 5 fő körösladányi lakos foglalkoztatása gátórházaknál.
- Belvízvédkezéskor üzemelt a Folyáséri és Tikoséri szivattyútelep.
- MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt. tolózár cseréje a Sebes-Körös jp. 9+230 – 9+245 tkm között a helyszínen lévő tolózár kezelő aknában.

Tisztelettel:

Szabó János
igazgató